

големи поправки са направени в стихотворението „На нивата“. Това говори, че Яворов е обичал и ценил много стихотворението си, щом го е поправял грижливо няколко пъти. Макар че с поправките, последната от които е от 1910 година, стихотворението е получило основна преработка, запазен е първоначалният ред в описанието, изгладени са някои места, изпуснати са някои счетени за излишни подробности и е предадена по-голяма сила и изразителност, логичност или художественост в някои стихове. От четирите редакции на стихотворението най-много поправки са нанесени в тази, напечатана в сборката стихотворения в 1901 година, с което са внесени много изменения в стихотворението, а и заглавието е променено („На нивата“). Сам авторът е счел, че заглавието „Пролетната жалба на орача“ не е най-подходящо и че по-общото „На нивата“ е сполучливо, за да може под такова заглавие да се изрази всичко онова, което е преживявал орачът на нивата по онова време. Други малки промени в стихотворението са направени във второто издание на сборката в 1904 година и най-после стихотворението, доизгладено и в този вид, в който днес се печата в издания на Яворови произведения, в учебници и в който е известно на всички ни, бива поместено пак със заглавие „На нивата“ в стихосборката „Подир сенките на облаците“, София 1910 година. Това е последната редакция, направена от ръката на Яворов, след която вече стихотворението не е променяно. Младият поет се е вслушвал и в забележките на по-възрастните и по-опитните от него и както се вижда от неговите писма до Георги Бакалов, не се е сърдел, когато последният е правел някои поправки в първите му стихотворения. Между по-съществени промени, направени в първоначалната композиция на стихотворението „Пролетната жалба на орача“, можем да отбележим следните: в стихосборката от 1901 година освен заглавието Яворов е направил съществени изменения и в съдържанието и е внесъл усъвършенствувания в стиха. При промяната новото стихотворение е добило по-изразителна идейна насоченост и обоснованост и в него е изтъгнато онова състрадателно сантиментално отношение към селянина, който първоначално е представен като смазан от злата съдба, изоставен от бога, стенещ над браздите. Така повтаряните пред всяко от трите части на стихотворението два стиха от началното четиристишие: „Когато бог ти не дари, що можеш с две ръце стори?“ — добиват още във втората редакция запазения във всички по-сетнешни преправки на стихотворението и познат израз:

Като няма прокопсия,
плюл съм на тази орисия!

и четиристишието, с което започва стихотворението, добива следния вид:

В „Пролетната жалба на орача“

Петли не пели — йоще в зори
Върви — ори, ори, ори!
Когато бог ти не дари,
Що можеш с две ръце стори?!